

INDIANKLUBBEN I SVERIGE NYHETSBRV

Senaste nytt nr 13 2018

Fredag 2018-06-29

HEJ ALLA INDIANINTRESSERADE Indianklubbsnoteringar 13, 2018

Högsommaren bara fortsätter

Ett nyhetsbrev publicerat av

INDIANKLUBBEN i Sverige

Utkommer ungefär var annan vecka

Sammanlutningen har också en tidning

en tidskrift med historiskt och kulturellt material om indianer, skrivet av medlemmar i

INDIANKLUBBEN

Ansvarig utgivare: Bertil Thörn
Redaktör: Bertil Thörn
Grafiskform: Bertil Thörn
Redaktionskommitté: Bertil Thörn
Hans-Olof Olsson

Tidningsredaktionens adress:

c/o Bertil Thörn
Bendzgatatan 25
256 57 Helsingborg
tel. 042 - 29 13 61 ; 070 - 532 96 89
Bankgiro: 5070-4295

E-post:
bertil.thorn@bredband.net
hansolof.ohlsson@telia.com

Vi finns även på webben. Hemsidans adress :

<http://www.indianklubben.org>

Ni som får det här informationsutskicket via E-post får det för att ni är medlemmar i INDIANKLUBBEN, eller att ni vid något tillfälle på annat sätt har visat intresse för Nordamerikas indianers kultur eller historia.

Om ni inte längre vill ha dessa utskick meddela mig då det via ett mail eller enkelt postkort, brev eller per telefon

När ni läser det här, har vi haft vår träff med Crazy Horse's släktingar på Etnografiska Museet i Stockholm. Och det blev till en riktig fullträff. Stor uppslutning (drygt 100-talet personer) gladda naturligtvis. Men det viktigaste var att det mesta gick som planerat och att många var nöjda trots missen att vi inte hade någon ljudanläggning igång.

Tillbaka i verkligheten igen så konstaterar jag att jag nu bara har två dagar på mig att producera det här informationsutskicket. Självklart kommer det att bli svårt att göra något vettigt av det. Men jag ska ändå försöka att samla lite tankar om vad vi har fått uppleva under den här rätt så omtumlande veckan. Utöver det kommer det inte att hinnas med så mycket mera och jag får hoppas att jag kan ta mig samman även under nästkommande två veckor och då producera ett mera fullmatat utskick. Men här är nu i all hast några tankar och reflektioner om det som varit.

Vad som för övrigt sig i den indianska världen föredragit kan vi den här gången bara helt ytligt beröra. Som till exempel att det nu publicerats resultatet av en ny folkräkning i USA. Av intresse för oss i sådana statliga dokument brukar vara att titta på hur det indianska samhället har utvecklats sedan den föregående räkningen. Och utan att gå in på några djupare analyser kan det ändå noteras att gruppen människor som i USA själva räknar sig som "indianer" har ökat något som andel av landets befolkning. Den siffra som redovisas är att "indianer" nu utgör 2,09 procent av den totala befolkningen i USA, inklusive Alaska och Hawaii. Det är ju glädjande, att den tanke man hade i såväl statliga som akademiska kretsar kring slutet av 1800-talet och början av 1900-talet, att indianer var ett folk och en samhällskultur i utdöende, faktiskt har kommit på skam. De lever fortfarande i allra högsta grad!

Hälsningar BERTIL THÖRN

Tankar efter ett möte med kulturbärare

För kulturbärare är vad de är — bröderna Floyd Clown och Douglas War Eagle, som under den här veckan har besökt Sverige och oss i Indianklubben, för att marknadsföra den bok de tillsammans med William "Bill" Matson har producerat. En bok som har avsikten att rätta till "missförstånd" och lögner om deras berömde förfader Crazy Horse.

Utan att egentligen säga något mera djuplodande om själva boken som sådan, så kan man ändå notera, att något egentligen nytt om själva historien innehåller den inte. Här upprepas i stora delar bara en redan känd historiebeteckning, där man ju kan tycka att en mera kritisk hållning till vissa "etablerade" fakta borde ha varit mera intressanta, än att bara upprepa vad dussintals andra redan skrivit. Som exempel så dyker här ånyo upp detaljerade uppgifter om vad den unge Crazy Horse anses ha upplevt när Conquering Bear i sitt Brule-läger straxt öster om Fort Laramie mördades av löjtnant Grattans soldater 1854. En händelse där man idag i vissa kretsar till och med ifrågasätter om den unge Haska (som senare skulle komma att bli Crazy Horse) ens var närvarande. Men här känner man till och med nästan ordagrant igen Mari Sandoz ord från 1942 i långa stycken.

Här finner man också den mycket omdiskuterade historiebeteckningen om att det var Crazy Horse som ledde den lilla grupp unga siouxkrigare (lockfåglarna), som sägs ha lurat kapten Fettermans trupp i ett ovanligt effektivt bakhåll den 21 december 1866, norr om Fort Phil Kearny. Ett förhållande som det inte finns några som helst styrkta bevis för, även om vissa indianer bestämt hävdar att deras gamla förfäder har intygat det. För indianerna är det ofta så, att det är den muntliga traditionen som räknas – inte vad forskare och logiskt resonerande nutida historiker kommer fram till.

När man sedan kommer till historien om indiankrigens riktiga "kändis-händelse", striden vid Little Bighorn den 25 juni 1876 och Bill Matson hemfaller åt att till och med påstå att bröderna Clowns egen farfars mor, Iron Cedar, som bara var 10 år gammal när det hände, har berättat:

"One of our strategies was to try to kill the soldiers head man. From past fights we noticed that if we killed the head man, then the soldiers became confused and did not fight as well. We detected a soldier in a white hat that seemed to be that head man and we targeted him. The soldier in the white hat was Reno".

Jag tillåter mig att tvivla på att en 10-årig skräckslagen flicka kunde dra de här slutsatserna och veta alla de här detaljerna, för att senare i livet berätta det så klart för sina barnbarn. Jag är övertygad om att det här i stället är Mari Sandoz förlaga som återigen, i Bill Matsons tappning, nu framställs som bevis för att familjen Clown i den här boken berättar den enda och den riktiga sanningen om allt vad som har hänt i de här familjernas liv ända sedan slutet av 1700-talet.

Med det här menar jag inte att på något sätt nedvärdera den här bokens innehåll. Tvärtom vill jag ge den ett väl godkänt betyg. Jag har läst mycket sämre summeringar av det storpolitiska spel som kallas för "indiankrigen". Dock vänder jag mig mot att familjen skulle hävda att allt i boktexten är den enda sanningen, därför att det är deras egna förfäder som har berättat det för dem inom ramen för deras muntliga tradition. Det här markerar man också genom att påpeka, att *"vi har inte infört någon bibliografi i slutet av boken, som annars är brukligt, enbart därför att det här är vår egen historia som vi uppfattar den och inte en upprepning av vad vita har skrivit"*.

Trots det hittar man om och om igen sådana här tydliga efterrapningar av andra författares verk. Det värsta tyckte jag var när Floyd Clown ytterligare försökte att

övertyga mig om att så var fallet, genom att referera till William J. Bordeaux's bok "Custer's Conqueror" som ett exempel på vad de menade var en historiebeskrivning som var representativ för de vitas "förvrängning" av sanningen. Och det blev ju inte så svårt att hålla med om, då Bordeaux's bok knappast tillhör de verk man skulle vilja rekommendera som ett enda sanningsdokument. Betydligt svårare är att bortse från modernare verk av Bray, Powers, Hardorff, Brinninstool, Ambrose med flera.

Men trots det här är jag alltså beredd att säga att den här boken är läsvärd, relativt sanningsenlig och faktiskt helt okey som en historiebeskrivning. Men dess verkliga styrka ligger ändå i de delar som visas här av familjen (släktens) familjetråd. Det är här som de verkliga historiska grodorna, som alla andra har gjort, nu tydligt framträder. Och jag personligen sällar mig utan omsvep till en av dessa "falskrappor-törer", då jag i min E-bok om Crazy Horse, som ligger på hemsidan, faktiskt har fört vidare en del felaktigheter, som nu har blivit uppenbara genom den här familjens arbete. Och det gäller främst det gamla påståendet att Crazy Horse skulle ha varit Oglala. *Det står här helt klart att han var Minikonjou och inget annat!* Något som vi diskuterade ingående med Floyd och Doug kvällen innan uppträdandet på Etnografiska Museet. Så nu får jag väl så snart som möjligt gå in och revidera min E-bok. Ursäkta mig Världen, att jag har farit med osanning! Säkert har jag anledning att se över ytterligare en och annan rad också i den E-bok jag skrev för några år sedan.

Under den intressanta diskussion vi hade hemma hos Curt Währme i Kumla, kvällen innan uppträdandet på Etnografiska Museet, kan vi notera ytterligare några intressanta aspekter på historien om Crazy Horse. Jag hade i förväg presenterat ett halvdussin frågeställningar, som jag ville diskutera och gästerna hade välvilligt förberett sig och hade svar till hands på alla dessa frågor. Därför fick vi till stånd en lång och intressant diskussion under kvällen, då vi i princip fick höra (nästan ordagrant) både Floyds och Dougs föredrag som dagen därefter upprepades inför publiken på museet. Men det var ändå intressant att föra den här diskussionen. Man blir tämligen snart medveten om att indianer har en helt annan idé om hur man svarar på konkreta frågor och beskriver konkreta händelser. Det kan lätt bli lite tröttande att sitta och lyssna på en tio minuter lång utläggning i stället för att bara få ett konkret svar på frågan om Crazy Horse var Oglala eller Minikonjou. Men det får man ta, när man har med traditionella indianer att göra. Och svaret på frågan blev till slut ett klart och tydligt besked, att slakten är Minikonjou och allt det där pratet om Oglala är bara "bull-shit", punkt! *"Den där förrädaren och kappvändaren Red Cloud och hans anhang vill vi inte bli hopblandade med!"*, var en entydig deklARATION.

Men hur förklarar man en annan sak, som är så väldigt tydligt beskrivet i alla historieböcker, att Crazy Horse's far (som också hette Crazy Horse) var en drömtydare i Hunkpatilabandet, som ju bevisligen var ett band inom Oglala-stammen? Svaret blev i det här fallet ganska enkelt och rakt på sak, även om jag kanske inte blev så mycket klokare av det. Deras förklaring går nämligen ut på att de vita som har skrivit historien har tolkat det språk de här stammarna talade (Lakota-språket) felaktigt. När myndigheterna skulle registrera alla indianer på reservaten, så behövde de hjälp av tolkar, vilka oftast var indianer eller halvblod som kunde något, men sällan så mycket, om de båda språken. Och när myndighetspersonen frågade efter vilken stam Crazy Horse tillhörde, så hade inte tolken kunnat få indianerna att förstå vad man ville veta, utan man hade bara svarat "*wayuiyeska*" som är Lakotaindianernas ord för "tolk". Men hur det sedan kunde tolkas som Hunkpatila, det har jag inte lyckats förstå. Om Floyd och Doug inte förstod min fråga, eller om jag inte riktigt förstod deras svar, har jag inte heller blivit riktigt klok på.

En annan fråga som diskuterades var hur namnet Crazy Horse användes. Det är lätt att förstå att det är ett släktnamn som kan gå vidare, så att säga, i arv från generation till generation. Och vi vet att den förste som bar namnet tog sig namnet "Walks With Sacred Buffalo" när han överlät namnet Crazy Horse till sin son, vilken i sin tur

tog sig namnet "Waglula" (som betyder mask) när han lät sin son (den som vi känner historiskt som krigaren Crazy Horse) ta över namnet. Men där ser det ut som att kedjan bryts, då Crazy Horse mördades, utan att ha haft någon son att överföra namnet till. Samtidigt vet vi att det är den yngste av Clown-bröderna som officiellt nu bär släktnamnet. Hur har det gått till? Jo, den något luddiga förklaringen är att det är den tidigare bäraren som då tar tillbaka namnet och som kan utse någon annan i familjeledet att föra det vidare. Näste manlige blodssläkting skulle då ha blivit Edward Clown. Men Waglula hade redan varit död i åtta år innan Edward föddes. Och det finns ingenstans antytt att Edward någonsin kallades Crazy Horse. Ändå sägs det att Edward officiellt överförde släktnamnet, under en powwow i Eagle Butte på Cheyenne River-reservatet i augusti 1969, till den yngste av de nu levande Clown-bröderna, Donald Red Thunder. Men här föreligger alltså två överhoppade generationer både före och efter Edward Clown då vi inte har någon uppgift om vem som bar namnet. Alltså är det tveksamt om det finns någon egentlig regel för hur sådant ska hanteras. Och, om man tänker efter, varför skulle det egentligen behövas? Det är kanske bara vi som är så fast i alla regler, bestämmelser och krav.

På frågan om varifrån talet om att Crazy Horse's styvmödrar var från Brulestammen och var systrar till Spotted Tail, när vi i stamträdet tydligt ser att Waglula, efter Rattling Blanket Womans död, gifte om sig med tre systrar, som alla var döttrar till Minikonjouhövdingen Corn, så blev svaret att den enda koppling som fanns mellan Crazy Horse den yngre och Spotted Tail var att den kvinna Crazy Horse gifte sig med till slut, Black Shawl, var syskonbarn till Spotted Tail. Alltså återigen något Mari Sandoz fått om bakfoten.

Ytterligare en fråga gällde hur det kom sig att familjen, som nu bär vidare det officiella släktskapet efter Crazy Horse, har givits namnet Clown. En släktgren som började med att Crazy Horse's yngsta styvsyster, Iron Cedar, gifte sig med Old Eagle, som i reservatsrullorna hade fått det kristna namnet Amos och som i efternamn kallades Clown. Min fråga var om namnet Clown kunde på något sätt härledas till att Old Eagle själv hade varit en Heyoka, vad vi ibland kallar en countrary, en person

som skulle tvingas göra allting bakvänt. Eller om det möjligen kunde varit hans far som varit en sådan. Hans far hade nämligen namnet "Fights the Thunder". Något som skulle kunna peka mot att han i sina drömmar och i sitt själsliga inre var plågad av hotet från Wakinyon, Åskfågeln. Den gudavarelse som regerade över storm, regn, åska och oväder. Och svaret blev delvis till en bekräftelse. Det var förorsakat av att tjänstemännen, när de skulle registrera indianerna på reservaten, inte klarade av att skriva de krångliga namnen som indianerna uppgav på sina egna språk. I stället letade de efter något specifikt som kunde symbolisera personen i fråga. Och om någon hade varit känd som en Heyoka, så kunde man naturligtvis kalla honom för en clown. Någon som gjort underliga saker. Och visst var det en riktig gissning enligt Floyd. Men om det var Amos Clown som hade varit

en Heyoka, eller hans far, Fights the Thunder, det fick jag inget svar på. Här är i alla fall en bild på Fights the Thunder. Han var bandets "pipe carrier", alltså förvaltare av bandets heliga pipa. En pipa som vi nu plötsligt fick en lång utläggning om. En berättelse ur vilken framgick att pipan hade förvarats i en träkista, som blivit stulen och hur den pipan senare hade poppat upp i den kände medicinmannen Frank Fools Crows ägo, men som efter upptäckten lämnats tillbaka till slakten.

Min sista fråga var en fråga, där jag redan från början klargjorde, att jag egentligen inte förväntade mig något svar. Frågan var den som de säkert ständigt får - var är Crazy Horse begravd? Jag vet ju att sådant är tabu att tala om. Och det enda svar vi fick var lite kryptiskt: " *When Grandfather is ready, he will tell*"... Begreppet "Grandfather" är för övrigt något som användes i alla möjliga och omöjliga skepnader. Ibland betyder det precis som hos oss, min faders fader. Men ibland kan det betyda någon gammal familjeföregångare långt tillbaka i tiden och ibland kan det helt enkelt användas som en benämning för Gud. Det är sannerligen inte alltid lätt att hänga med i deras berättelser. Så vi fick, som förväntat, inte något svar på frågan om var gravplatsen finns. När vi försökte leda in diskussionen på platsen i Beaver Creeks dalgång, på familjen Kadleceks ranch, så menade man att den Crazy Horse som kan vara begravd där, var i stället den Crazy Horse, som egentligen hette Albert Greasy Hand. Han som varit gift med halvblods flickan Nellie Larrabee. Hon som i sin tur en tid levde i Crazy Horse's tipi vid Camp Robinson, just innan han blev mördad. Då stal hon som bekant Crazy Horses matrasonskort, vilket hon gav till Albert, som med det kunde kvittera ut dubbla matrasoner genom att själv kalla sig Crazy Horse. Tro't den som vill...

I stort sett hela kvällen fick vi svar på alla våra frågor genom ofta väldigt långa utvikningar som jag ibland hade svårt att se vad de hade med frågan att göra. Men vid tisdagens föredragningar på museet fick jag ett överraskande svar. Det visade sig nämligen, att de flesta svaren som gavs på måndagskvällen, var valda delar av det anförande som främst Floyd Clown sedan höll på museet!!! Det var alltså väl inövade fraser. Men jag vill ändå inte påstå att måndagskvällens diskussioner var på något sätt "konstruerat" eller "konstlat". Jag upplevde alla tre som genuint intresserade att sitta och diskutera med oss. Och det dessutom på ett mycket öppet och ärligt sätt, med mycket humor involverat. Vi hade en väldigt givande och intressant kvälldiskussion.

Enda smolken i bägaren med det här projektet var att vi inte hade lyckats ordna med mikrofoner och en högtalaranläggning i hörsalen på museet. Många hade därför uppenbara problem med att höra vad som sades, vilket naturligtvis var katastrofalt. Vi beklagar det mycket, men orsaken var, att vi egentligen inte hade beviljats tillträde till hörsalen, utan skulle ha hållit till uppe i utställningen. Men då det visade sig att vi nu blev så många, så tog Tony Sandin och Martin Schultz på sig ansvaret att släppa in oss i hörsalen ändå. Och då kunde vi inte plötsligt kräva att ljudtekniker skulle springa dit och sätta igång högtalaranläggningen, plocka fram mikrofoner och annat. Det var en miss, det erkännes, men kanske ni kan godta den ursäkt vi framför, genom att vi inte ville kräva att någon annan av museets personal plötsligt och utan godkännande, skulle rycka in och arbeta för oss. Vi var faktiskt inte från början godkända ens att samlas i museet över huvud taget. Det var i stället Martin Schultz som på eget bevåg beslutat släppa in oss. Nu hoppas vi dock, att det faktum att så många kom (vi var straxt över 100 besökare), ska få ledningen att inse att det där med Indianklubben faktiskt inte någon lekklubb för småbarn, utan är en seriös organisation, som har som sitt syfte att förmedla kunskap om Nordamerikas indianers historia och kultur. Och att sådana här sammankomster faktiskt kan vara något positivt för museet. Allrahelst som att allt faktiskt var helt GRATIS för museet ...

Till er som inte kunde höra något av bröderna Clowns tal kan ni nu få höra en hel del av det genom att gå in på Youtube och öppna filen <https://www.youtube.com/watch?v=CsLx1KeOBzo> Här kan ni lyssna till vad Floyd Clown berättade för oss i tisdags. Det var nämligen samma sak som de berättade i denna inspelade utsändning från ett liknande boksigneringstillfälle i Amarillo, Texas.

För er som inte lyckades komma så långt fram i kön att ni hann köpa ett exemplar av boken Crazy Horse; The Lakota Warrior's Life & Legacy; av William Matson, så ska ni veta att den finns att köpa på nätet hos såväl Bokus som hos Adlibris.

Månadens konstnär

Juni månad, liksom november blir i år de månader som innehåller tre stycken "varannan fredag" och det betyder att Alfredo Rodriguez blir en av två konstnärer som får en extra chans att visa upp sin konst här. Velförtjänt dock med tanke på hur pass produktiv han alltid har varit. Den här gången väljer jag att presentera några få motiv som enbart innehåller motiv från navajoindianernas värld.

